„Universul" în țară

Iași

2 Ianuarie

BANCHET AMANAT

Din cauza consiliului de Coroană, d. ministru Gh. Mârzescu a telegrafiat că nu poate veni la Iași, spre a participa la banchetul oferit de avocații și magistrații ieșeni în onoarea d-sale, la noul palat de justiție.

Banchetul a fost amânat.

MILITARE

Micul comitet al corpului IV de armată a fost convocat pentru 8 și 9 Ianuarie, spre a fixa propunerile în vederea înaintările ofițerilor pe anul curent.

Comitetul va fi prezidat de d. general Zadic.

HRAM

Cu deosebită solemnitate s'a oficiat hramul bisericilor Sf. Vasile din Tătărași și Sf Vasile din Nicolina.

La ambele solemnități au asistat șefii autorităților și numeros public.

POLITICE

Partidul național local va ține adunare generală Vineri 15 crt.

PRINDEREA UNUI EVADAT

Am anunțat arestarea tânărului Gică Tudor, din Medgidia. Numitul a reușit să evadeze din arestul siguranței.

El a fost însă din nou prins și arestat.

ATAC BANDITESC

Un atac și jaf la drumul mare s'a făptuit în plină stradă, în Ticăul de jos.

Comerciantul Toader Ciuval a fost atacat de 3 inși și jefuit de tot ce avea asupra sa.

Banditii sunt urmăriți.

CULTURALE

Casa de sfat și cetire „A. D. Xenopol" a funcționarilor c. f. r., a organizat o serie de șezători în Ocnița, Bălți, Vaslui, iar în fiecare săptămână se vor ține șezători la căminul cultural c. f. r., dela Râpa Galbenă.

Tot la acest cămin se vor ține în fiecare Duminică conferințe și ceaiuri dansante.

Chișinău

2 Ianuarie

IN CHESTIA ZIARELOR RUSEȘTI

De oarece ziarele rusești din localitate nu se conformează condițiunilor în care li s'a admis apariția și anume să fie redactate deopotrivă atât în rusește cât și în românește, autoritățile militare au decis să someze ziarele în chestie să se conformeze obligațiunilor luate.

In cazul contrar li se vor retrage autorizațiile.

BANDA DE HOȚI

Poliția a descoperit o bandă de 10 hoți, autori a 30 furturi și spargeri.

La locuințele hoților, s'a găsit un bazar de obiecte furate.

Bălți

INCENDIUL DIN STAȚIA SCUMPIA

Un puternic incendiu a izbucnit zilele acestea în stația Scumpia, situată pe linia Iași-Ungheni-Bălți. Focul a luat naștere dela locuința șefului de stație, din cauza unei sobe supra încălzite. Pagubele sunt însemnate.

Grație măsurilor luate, au putut fi salvate cassa de bani și de bilete, arhiva, mobilierul stației și aparatele telegrafice și telefonice. S'a deschis o anchetă.

MISTERIOASA DISPARIȚIE DIN LOCALITATE

Tânărul Hascal Broitman, în vârstă de 23 ani, s'a întors din America acum o lună de zile, la casa părinților săi din Bălți. Acum câteva zile, Hascal Broitman a dispărut de acasă și nu i se mai poate da de urmă. Părinții au început să-l caute, sesizând în acelaș timp poliția.

Până astăzi, tânărul dispărut în chip misterios, n'a putut fi găsit. Cazul provoacă senzație în Bălți.

CULTURALE

Noul prefect al județului Bălți, d. Castano, a vizitat zilele acestea Societatea corală „Simeon Murafa" din localitate, întemeiată și condusă de d. Gh. Paranici, interesându-se în deaproape de viața acestei societăți și promițându-i tot concursul său.

Blaj

DISTINCȚII BISERICEȘTI

Cu prilejul Crăciunului, s'au citit în Catedrala din Blaj numirile de prelați papali a doi canonici.

Cei doi canonici sunt Iosif Hossu, vicar general al Mitropoliei locale, și dr. Ambroziu Chețianu.

INECAT IN TARNAVA

Comuna Petrisat din apropierea Blajului n'are pod peste Târnava, iar comunicația peste Târnava mică se face cu o luntre, care străbate râul deacurmezișul, sprijinit de o funie de sârmă, legată de doi stâlpi. In ziua a treia de Crăciun se aflau în luntre 7 bărbați, cari voiau să treacă la Petrisat. Când au ajuns la mijlocul apei, sloiuri mare de ghiață au lovit atât de puternic luntrea încât ea s'a sfărâmat și a rupt și stâlpii de care se sprijinea funia de sârmă. 6 dintre bărbați au scăpat cu înotul; unul însă, care era din Sânmiclăuș, a fost lovit de un sloiu chiar în cap și s'a înecat. Cadavrul lui încă nu s'a aflat și nici nu se știe cine a fost.

OMORAT DE O LOCOMOTIVA

In ziua a treia de Crăciun s'a întâmplat în gara Blaj o mare nenorocire: Acarul Ștefan Nemeș, în etate de 30 de ani, se afla între șine și-și lua rămas bun dela cumnatu-său anume Molnar, care conducea locomotiva trenului de persoane ce pleca tocmai în acel moment, ora 14, spre Predeal, linia Târnava mică.

In momentul acela a sosit o locomotivă din spre gara Câmpul Libertății, care l'a omorât pe nefericitul acar. Cadavrul său, mutilat îngrozitor, a fost adunat cu multă greutate dintre șine și roți, așezat într'un sicriu și înmormântat în cimitirul Blajului.

OMOR PREMEDITAT

Săptămâna trecută s'a întâmplat în comuna apropiată Micăsasa un omor, care a făcut mare vâlvă în comunele apropiate.

Trăia în comuna aceea o văduvă, cu numele Fira Pinciu, sora preotului din acel sat, Dumitru Boariu, în etate de 55 ani. Ea și-a măritat singura fată în ziua de 3 Mai 1925 și trăia singură acasă.

Intr'una din diminețile trecute, vecinii o aflară moartă, cu o cârpă înfundată în gură și cu semne de sugrumare.

Inștiințat parchetul din Alba-Iulia, a ordonat autopsia, după care s'a făcut înmormântarea.

Cu câteva zile înainte de Crăciun, într'o zi de Joi, s'au întâlnit în piața Blajului doi flăcăi din Micăsasa, Niță Denghel și Nicolae Tarna. Din vorbe, au ajuns la ceartă și în sfârșit flăcăul Niță Denghel îl duce pe Nicolae Tarna la jandarmerie și spune că acesta este ucigașul Firei Pinciu din Micăsasa.

Jandarmii îl iau la întrebări, iar Nicolae Tarna recunoaște, că este ucigașul, dar că fapta a comis-o din îndemnul ginerelui răposatei și al tatălui aceluia, Dumitru Păcurar-Lăbău din Micăsasa.

In seara omorului, Dumitru Păcurar-Lăbău l'a îndemnat să o omoare, făgăduindu-i ca răsplată 8000 lei, loc de casă și un jugăr de loc în Micăsasa. După această înțelegere, făptuitorul, originar din comuna apropiată Lodroman, a luat cina împreună cu instigatorii, cari i-au dat drept avans 1000 lei, rămânând ca restul de 7000 să-l primească ulterior, după săvârșirea crimei.

Ginerele Dumitru Păcurar a dat ucigașului și o cârpă, cu care să astupe gura victimei, ca să nu poată striga.

Văduva Fira Pinciu avea o avere frumoasă și, după căsătoria unicei sale fiice, ginerele ei tatăl acestuia râvnind la averea ei, s'au năpustit asupra ei în repețite rânduri, i-au cules bucatele de pe câmp și strugurii din vii, i-au dus nutrețul din curte.

Făptuitorul Nicolae Tarna și ginerele răposatei, Dumitru Păcurar, sunt acum în închisoarea parchetului din Alba-Iulia. Tatăl ginerelui însă, instigatorul principal, Dumitru Păcurar-Lăbău, zace acasă, spune că e bolnav și astfel deocamdată e liber.

Hârlău

DELA COMUNITATEA ISRAELITA

Actualul comitet al comunității în frunte cu d. M. Gătlan își depune mandatul pe ziua de 18 Ianuarie. O comisie interimară va gera afacerile până la alegerea unui nou comitet.

Se vor depune mai multe liste de candidați.

NUMIRE

In locul d-lui T. Roseanu, mutat disciplinar, ca diriginte al oficiului postal Hârlău a fost numit d. Amancia.

Târgoviște

ȘEZATOAREA CULTURALA DELA LICEU. — CONFERINȚA D-LUI N. IORGA

Societatea „Cântarea României", filiala Târgoviște și direcțiunea liceului „Văcărescu" au organizat un ciclu de șezători culturale, în amfiteatrul liceului.

Prima șezătoare s'a ținut în ziua de 30 Decembrie, și a fost onorată de d. profesor universitar Nic. Iorga, care și-a desvoltat conferința anunțată: „Datoriile cetățenilor față de monumentele istorice".

Un public foarte numeros și distins a ascultat pe conferențiar, care a fost ovaționat îndelung. Conferențiarul a scos în evidență importanța monumentelor istorice și imperioasa datorie de a le păstra, preconizând înființarea de comitete, cărora să le incumbe această sarcină.

Corul „Cântarea României", dirijat de d. G. Russu, a executat mai multe bucăți muzicale, cucerind aplauze.

D. Iorga a vizitat monumentele istorice ale orașului, precum și mitropolia, unde se execută lucrările de pictură de către pictorul Belisarie, interesându-se de stadiul acestor lucrări.

Cu trenul de 6 seara, d. Iorga a părăsit orașul.

DELAPIDAREA DIN PUCIOASA

Magazinerul Ion Diaconescu, dela depozitul R. M. S. al oficiului Pucioasa, a fost înaintat parchetului și apoi depus în arestul preventiv, în urma anchetei făcută de d. inspector Dimitrescu, fiindcă a delapidat 145 mii lei din sumele încasate din vânzarea produselor regiei.

Tg.-Mureș

BANCHET

In sala de oglinzi a Palatului Cultural s'a dat un mare banchet, în onoarea magistraților Curței de apel, cari au fost transferați la Brașov. Banchetul a fost organizat de prefectura de județ și de primărie, luând parte tot ce orașul a avut mai select. S'au ținut toasturi și cuvântări ocazionale de către d-nii Nicolae Ionescu, prefectul județului, Bersan, președintele Curței de apel, dr. Emil Dandea, primarul orașului, dr. Baciu decanul avocaților, Răileanu, prim-procuror și dr. Pop, prim-președinte de tribunal.

După banchet a fost bal, care a durat până în zorii zilei.

CALCAȚI DE TREN

Intre cantoanele 130—131 a C. F. R. pe linia Toplița Târgu-Mureș, Uzică Andrei din com. Stângeni, în etate de 65 de ani pe când mergea pe linia ferată și fiind surd a fost ajuns de trenul accelerat Nr. 405 care l-a călcat, omorându-l pe loc.

— Șerban Dumitru, în etate de 31 ani, din Cristești, pe când venea spre Târgu-Mureș, pe linia ferată, în apropiere de cantonul 186 a fost ajuns de trenul de marfă 4251 care l-a călcat, omorându-l. Din cercetările făcute reese că numitul era beat.

COȘ GASIT

In gara Feldioara Răsboeni s'a găsit pe la orele 2 noaptea între șine un coș (valiză) de nuele cu 2 lacăte în greutate de 20—30 kgr. Păgubașul să se prezinte la oficiul poștal Târgu-Mureș, conductorului poștal Vaida Iames, în a cărui posesiune se află coșul în chestiune.

Alba-Iulia

INCEDIU

In noaptea de 29 spre 30 Decembrie, a izbucnit un foc în prăvălia firmei „Fabrica de piele, societate pe acțiuni", care în scurt timp a fost localizat de către pompierii de sub conducerea d-lui comandant profesor Bibari.

Cauzele incendiului nu se cunosc încă.

Rădăuți

MOARTA DIN CAUZA UNUI AVORT

Zilele trecute soția unui lăcătuș, numită Iosefa Bednarz, în etate de 19 ani, fiind gravidă și netrăind în relațiuni bune cu bărbatul ei, s'a prezentat la d. dr. Dollar, rugându-l să-i facă raclaj, rugăminte pe care numitul doctor a și îndeplinit-o. A fost un avort fatal, căci a doua zi Iosefa Bednarz a murit.

Din ordinul parchetului o comisie compusă din patru medici, au făcut autopsia cadavrului. Cu cercetarea mai amănunțită a descoperirei cauzei crimei a fost însărcinat d. judecător Topperberg.

In legătură cu acest avort se mai cercetează și multe alte de acest fel, cum a fost cazul cu Luisa Astalosch, care a murit la 7 Noembrie 1925.

Rugăm ca toate persoanele, care ne trimet bani prin mandat poștal, să scrie pe cuponul mandatului pentru ce anume trimet bani, spre a evita întârzieri de abonamente sau de publicațiuni.

Sumarul N-rului 1 din 3 Ianuarie 1926 al „Universului Literar"

Lebăda, nuvelă . . . . Emanoil Bucuța
Zăpezile de altădată (dictando) . Perpessicius
Un roman, poemă . . . . . . G. Gregorian
Seară, fragment din piesa „Striana" Alfred Moșoiu
Cu plugușorul . . . . Ion Creangă
A fost odată . . . . Don Jose
Cei doi consolați din . . . . . Voltaire
Răscumpărarea, poemă . . . . Fl. I. Stamatiad
Copilul, poezie . . . . Zaharia Stancu
Ion Creangă, medalion . . . . Gh. Cardaș

MENȚIUNI CRITICE: bilanțul literar al anului 1925, cu 25 desemne de scriitori) de PERPESSICIUS. Plastica de N. N. TONITZA.—Teatrele de B. CECROPIDE —Cronica muzicală de G. BREAZUL.—Cronica literară germană de OSCAR WALTER CISEK. - Buletin bibliografic săptămânal de AL. ADI IONESCU. - Anecdotism.—Ecouri.—Calendar literar— Un necrolog — Poșta redacției— Premiul literar al Ideei Europene— Desemne și vignete de St. Dimitrescu, I. Teodorescu—Sion și N. N. Tonitza.

Coperta: Irozii desen de Șt. Dimitrescu.

„STRIANA"

de Alfred Moșoiu

Comedie eroică într'un act și două tablouri, în versuri, care se va reprezenta în curând pe scena Teatrului Național din București, cu d-na Maria Giurgea în rolul hangiței Striana.

Fragment din

Scena IX

STRIANA — ȘTEFAN

(Hangița Striana, care și-a bătut joc veșnic de bărbați, iubește insfârșit un voinic, intrat în hanul ei, fără să știe că voinicul e însuș Ștefan, Domnul Moldovei)

ȘTEFAN

Așa-i Striano! Toarnă!

STRIANA

Ei vezi? Acuma stau!

ȘTEFAN

A fost sperietură de gloată... știu eu bine!...

STRIANA

Așa te vreau, bădie, stai colea, lângă mine...
Ești obosit de luptă și-s ochii prinși în zări....
Hai! Te culege 'n tine, acum, din depărtări...
Sunt clipe când ți-e silă și teamă de cei mulți,
Și-ai vrea numai dorința din tine s'o asculți...

ȘTEFAN

Cum? Ințelegi tu oare a sufletului trudă?

STRIANA

Știu eu? Singurătatea i-adesea ca o rudă
Venită de departe, cu mângâeri și vești....

ȘTEFAN

Striano! Iți dai seama decât de-adânc vorbești?

STRIANA *(râzând)*

Așa-i, că doar femeia născută-i dintr'o coastă!

ȘTEFAN

Dar ești isteață fată!

STRIANA

Păi cred! Că n'oiu fi proastă
Aici în han, cu anii, prinsei al vieții rost....
Eu cred că tot bărbatul rămâne cel mai prost!...

ȘTEFAN

De unde ești Striano? Ia spune... ce-i cu tine?

STRIANA

Sunt singură voinice aicea, și mi-e bine!
Pe taica nu-l țiu minte. Așa, din auzit,
Știu că a fost om de viață și bun la chefuit...
Pleca din zorii zilei și se 'ntorcea cu zorii...
Nu ți-ar fi stat o clipă, cum nu stă roata morii!
Pe maica, o simt încă, aici, prin han umblând...
Plângea mereu sărmana... Așa o văd, plângând...
Și într'o zi mi-o duse cu popa Ioniță...
Ei, ce te faci de-acuma Striano? Ești hangiță!
Hangiță de! Nu-i glumă! Și mă mândream de foc!
Dar cine să mă creadă? Eram un năpârstoc!
Cu fotele 'n călcâe și iia prinsă 'n bete
De se loveau cu mine, ca nuca în perete...
Dar eu rupeam pământul!... Când o porneam prin sat,
Mă legănam ca lelea, dorită de bărbat...
Când mă zăreau flăcăii mi se lăsau pe vine,
Și hobolind, alături mergeau pitici, ca mine...
Da' mie ce să-mi pese? Mă 'nnapoiam la han
Cu nasu'n vânt, ca Vodă, când merge la Divan!
...Porniră pețitoare prin han să dea târcoale...
„Cum ai crescut Striano?!"... Crescusem din parale!
„Dar știi? Acu' ți-e vremea! Venii să te'npețesc...
„Am un băiat, ca floarea!"... Ca floarea? Mulțumesc!
Sau alta: „Ei, Striano! Feciorul lui Ilie!..."
...E floare, știu cumătră, dar vezi că-i păpădie!
Se prăpădeau cu firea, din zori până'n apus...
„Dar ce gând ai Striană?" Striană 'n jos și'n sus...
„Striană te iubește", „Striană nu mai poate".
„Striană așa e viața"... Striana da din coate!...
Chiar popa Ioniță ofta cumplit din gușe,
Și își sporea cu ochii, aghiazma'n căldărușe...
(Vorbind pe nas)
„Striano, te îndură căci văduv am rămas!"
Așa-și doinea iubirea o fluerul din nas!...
Iar dascălul Petrache, ca un lovit de streche,
Cu-un ohtoih din strană, se da pe la ureche:
(Cântând bisericește)
„In groapă o să mă bage Striano ai tăi ochi"...
(Inchinându-se)
Să te ferească Domnul de dascăli și de pochi!
Dar de bătrâni?
(Tușind bătrânește)
„Striano!"... Dar asta ce mai fuse?
Tușești! *(Tușind iar)* „Nu lua în seamă... m'am înecat, nu-i tuse!"...
Ba un flăcău odată, din fire și-a eșit
Și-mi sărută grumazul...

ȘTEFAN *(surâzând)*

Și-atuncea?

STRIANA

L'am cârpit!
Un singur om în hanul acesta, bun din fire,
Trecu fără să-mi spue o șoaptă de iubire...
E bătrânelul ăsta... Tudose... Numai el!
Incolo, toți bărbații s'au gudurat la fel!
Și-așa, trecând prin viață, las inima să tacă...
Nici Vodă nu-mi ia gura de n'ar fi ca să mi placă!
Ai înțeles acuma? Aceasta-i viața mea!

ȘTEFAN

Mai dă-mi să beau Striano!

STRIANA

De ce? Nu! Nu mai bea!
Cu râsul meu ce umple ca o lumină hanul
Se scutură, de doruri ascunse, măghiranul...
Ades când bate'n casă miros de busuioc,
Voinicul din poveste mă prinde din mijloc...
Și de-oi deschide ochii, să-l văd așa, cum este...
Ca umbra se topește Voinicul din poveste...
Dar ochii ce mințiră, acuma n'au mințit.
Căci i-am deschis din visuri și el... nu s'a topit!

Artistice-Culturale

Viața teatrală la Paris

Potopul pieselor noui continuă a se revărsa peste scenele teatrelor pariziene. Puține își pot păstra locul. Restul, fiind numai produse mediocre, absurde și excentrice, fără scop și fără sens, au dispărut și s'au risipit.

Rare, foarte rare sunt piesele de calitate, cari merită a opri atențiunea asupra lor. De acea categorie este comedia dramatică „Robert și Marianna", de Paul Geraldy, autorul piesei „Iubire", jucată anul trecut și la București. Noua piesă a lui Geraldy reprezentată la „Comedie Française" se ocupă de un menaj de tineri cari au încheiat un fel de căsătorie pe termen, adică până în momentul când neînțelegerea ar izbucni între amândouă caracterele.

Momentul acesta vine la o vreme, și Marianna vrea să plece. Ea însă află că soțul său, care o iubește, se află în mari încurcături financiare. In acest moment, ea își dă seamă că-și iubește bărbatul și că datoria ei e să rămână într'adevăr, ea rămâne.

Piesa a pasionat publicul premierei și continuă să atragă lumea.

Trec peste un mare număr de piese noui, dintre cari unele poate ar merita măcar o mențiune, spre a vorbi aci de o dramă nouă intitulată „Setosul" (L'Assoiffé) și reprezentată de curând la „Théatre des Arts". Afișul arăta numele autorului: „Aristide Derera" și arăta că autorul este român, și a scris piesa românește și a tradus-o singur în limba franceză.

Adăogăm că Aristide Derera nu este altul decât d. Aristid Blank.

Presa pariziană recunoaște că „Setosul" este o dramă interesantă, însuflețită de idei nobile și prezentând scene dramatice. In realitate „Setosul" este tragedia unui Don Juan de mare noblețe de caracter, care visează să răspândească fericirea peste tot.

Eroul, care se numește în piesă André, e iubit de femei pentru persoana sa splendidă și pentru idealismul său. Reușește, prin revoluție, a se pune în fruntea țării, dar repede își pierde popularitatea, pentru că refuză să pactizeze cu comuniștii. Cade dela putere și e silit să fugă. Dar nu-și pierde curajul și se prepară de lupte noui. In acest moment, se prezintă soțul unei femei, care îl iubește pe André și care vrea să-și părăsească bărbatul, ca să urmeze pe alesul inimei și pasiunei sale. Soțul trădat scoate un revolver și-l ucide pe André.

Așa se termină tragedia eroului setos de iubire și de idealism umanitar.

Celebra trupă Pitoieff a jucat piesa cu multă distincțiune.

Publicul premierei, foarte elegant, în care erau și multe persoane distinse din colonia română, a aplaudat la sfârșitul fiecărui act și, după ultimul act, a chemat cu insistență pe autor care, pentru motive necunoscute, nu s'a arătat.

Trupa Pitoieff, cu d. și d-na Pitoieff în frunte, va întreprinde un turneu prin Europa Centrală. Ea va da în Februarie 1926 o serie de reprezentațiuni și la București.

G. V.

Viața culturală la T.-Severin

— Un bogat și ales program de activitate —

Ințelegându-și pe deplin menirea, soc. culturală „Teatrul" din T.-Severin, a îmbrățișat cu un entuziasm demn de toată lauda, un întreg program de activitate culturală.

Printr'o serie de șezători culturale *pentru muncitori* al căror program e alcătuit din conferințe instructive, recitări, coruri și un film luat din domeniul industriei din marile centre străine, teatrul din orașul T.-Severin și-a propus ca din beneficiul rezultat, să se pună bază unui fond necesar pentru crearea unui cămin al ucenicilor.

La ultima din aceste șezători, a vorbit în fața unei săli arhipline, domnul ing. Stavri Cunescu, despre: „Foloasele științei".

D. Marius Vorvoreanu, prefectul județului, un distins om de bine, înțelegând importanța unui cămin al ucenicilor, a cedat unul din pavilioanele (construcții solide) în care a avut loc anul trecut, expoziția regională a Mehedințiului. In el se va amenaja acest cămin, unde își vor găsi loc de găzduire cel puțin 60 ucenici.

Șezătorile culturale pentru muncitori, au loc odată pe lună, și fapt ce trebuește subliniat, muncitorii le frecuentează în mare număr și cu multă plăcere.

In această ordine de idei, vom aminti de inițiativa soc. „Teatrul" de a comemora zilele mari ale neamului. Astfel s'a comemorant ziua de 28 Noembrie (Unirea Bucovinei), și cea de 1 Decembrie (Unirea Ardealului). S'au organizat matineuri speciale pentru soldații garnizonei, cărora li s'a acordat intrare gratuită.

O altă latură a activității culturale, este Universitatea populară înființată anul trecut, la tribuna căreia, s'au perindat un mare număr de fruntași ai vieții noastre universitare.

Seria conferințelor a fost deschisă anul acesta de către d. prof. dr Gerota, care a vorbit despre „Tuberculosă". A urmat conferința lui prof dr. G. Marinescu, despre „Spiritism și Metapsichism". In fine, conferința d-lui ministru Al. Lepadatu despre: „Unitatea națională".

D. ministru Lepadatu a acordat un spor de 300.000 lei la subvenția anuală ce cu atâta bunăvoință a dat'o anul acesta și a promis tot sprijinul spre a se putea termina marea sală a teatrului.

Sâmbătă, 5 Decembrie, d. ministru Nistor a vorbit la „Universitatea populară" despre: Bucovina.

După d-sa, va vorbi d. general Găvănescul, comandantul diviziei 19-a, un mare sprijinitor al mișcării culturale din T.-Severin.

Deosebit, în fiecare Duminică, se țin șezători organizate de soc. culturală *„Casa luminei"*, sub conducerea d-lui Al. Bărcăcilă, directorul liceului.

CULTURALE

□ In zilele de 1—10 Ian., un grup de studenți doljeni va ține o serie de conferințe la sate.

Vor vorbi d-nii: D. Ivănescu, licențiat, despre: criza morală; I. G Bouleanu, student despre: Cooperație și creștinism; M G. Brătulescu despre: ordinea în Stat și cooperația, ca factor determinant în economia națională; R. Baziliescu, despre patriotism; Ștefan Popescu, despre cultura și educația la sate; D. Pavel despre spiritul legilor.

Conferințele vor fi urmate de șezători artistico-literare și se vor ține în comunele: Amărăști, la 2 Ianuarie; Tălpașu la 3 Ian.; Bodăești la 4 Ian.; Stoina la 5 Ian.; Mierea Bisnici la 6 Ian.; Fratoștița la 7, Bratoștița la 8, Piltaș la 9 și Tg.-Jiu la 10 Ianuarie.

EXPOZIȚII

□ Azi, se va deschide la „Ateneul român" expoziția d-lui Severo Burada.

D. Burada a obținut prin concurs bursa „Grigorescu" în anul 1921 și a expus la marile expoziții din Paris: la Salonul oficial al artiștilor francezi", la „Salonul de toamnă", „Salonul aliaților", etc.

Va expune câteva lucrări și sculptorul D. Mățăuanu.

BIBLIOGRAFII

— Colecționarul de pietre prețioase (nuvele) de Ticu Archip.

— România medicală an IV Nr. 1.

No. 63 din 3 Ianuarie 1926

Selma Lagerlöf

Gösta Berling

In bordei era tăcere după plecarea lor.

„Dumnezeu să fie lăudat", spuse de-odată bătrânul soldat.

Toți se uitau la el. Se sculase și se uita împrejur.

„Tot ce am văzut până acum, n'a fost decât răutate. Bărbați răi, femei rele, ură și mânie peste tot. Dar ea e bună. Un om bun a intrat în bordeiul meu. Când voiu fi singur, mă voiu gândi la ea".

Se aplecă la Gösta și îi desfăcu frânghiile. Pe urmă îl luă de mână.

„Părăsit de Dumnezeu", spuse el, „nu mai vei fi de-acum înainte; nici eu, de când ea a stat în bordeiul meu. Ea e bună"

A doua zi bătrânul Ioan Hök intră la primar. „Am fost om rău, de aceia am și avut băeți răi". Și rugă să-l trimeată pe el la închisoare în locul băiatului. Dar, bineînțeles, nu se putea

Când plecă băiatul, îl petrecu; mergea lângă dubă, și pe urmă dormea lângă celula lui, până ce își împlinise pedeapsa.

CAP. XXXII

Margareta Celsing

Cu vreo câteva zile înainte de Crăciun maioreasa veni la lacul Löv, însă deabia de Crăciun sosi la Ekeby. In tot timpul drumului era bolnavă. Suferea de pneumonie și avea fierbințeală mare, dar niciodată nu fusese mai veselă.

Fata preotului dela Broby, care din luna Octombrie fusese la ea, o însoțea în sanie. Degeaba încerca să grăbească voiajul, bătrâna oprea mereu ca să vorbească cu drumeții.

„Ce faceți voi aici?" întrebă maioreasa.

„Bine", spuneau oamenii. „Mergem spre timpuri mai bune. Preotul destituit e între noi la Ekeby, și nevasta lui are grijă de toți".

„Sintram a plecat", spunea altul. „Cavalerii au început să muncească. Banii preotului dela Broby au fost găsiți în clopotnița dela Bro, atât de mulți, în cât din ei se poate reclădi tot Ekebyul, și destui să se procure și pâine la săraci".

„Protoereul nostru a căpătat putere și viață nouă", spunea altul. „In fiecare Duminică ne vorbește despre venirea Domnului. Cine ar mai avea poftă să facă păcate! Sunt și două femei bune și bogate. Mariana Sinclaire și Ana Stjörnhök, care îi dau ajutor lui Gösta Berling, umblând din casă în casă și dând pâine la săraci. La moșii se face mâncare pentru săraci și cele șapte uzine ale maioresei au început toate să lucreze". Maioreasa își uita de dureri, auzind aceste vorbe ale oamenilor. Cu cât se apropia de Ekeby, cu atât simția mai mult cum se stinge ura contra cavalerilor. Când sosi la Ekeby și cavalerii alergară ca s'o ajute, aproape nu o recunoscură. Căci era blândă și prietenoasă, ca tânăra lor contesă. Cei mai bătrâni, cari o văzuseră pe timp de tinerețe, își șopteau: „Nu e maioreasa, care se întoarce, e Margareta Celsing".

Mare era bucuria cavalerilor, văzând-o fără nici un gând de răzbunare, mare și mâhnirea lor, când văzură cât e de bolnavă. Trebuia dusă imediat în dormitor și culcată în pat. De pe prag, le spuse încă: „O vijelie a trecut peste ținutul nostru, dar totul a fost pentru binele nostru". Se închise ușa și cavalerii n'o mai văzură.

Triști și descurajați, cavalerii se duseră la fierărie. Munca încetase, căci era Crăciunul, însă ei aruncau cărbuni pe foc și preparau cazanele. Nu chemau fierarii, cari plecaseră acasă să serbeze Crăciunul. N'aveau decât un gând, ca maioreasa să trăiască până ce vor pune în mișcare marele ciocan. Bătăile lui, sperau că vor vorbi pentru ei.

Amurgise, se făcea noapte, ei tot lucrau.

Li se părea straniu de a petrece noaptea Crăciunului iarăș la fierărie.

Kevenhüller și Kristian Bergh stăteau lângă cuptor și supraveghiau topitul fierului. Gösta și Iulius puneau foalele în mișcare. Unii stăteau pe nicovală, alții pe roabe sau pe grămezile de fier. Lövenborg, bătrânul visător, vorbea cu unchiul Eberhard, filozoful.

„Sintram va muri în noaptea aceasta; am auzit sunând tot timpul zurgălăii lui, și știu bine că nu sunt zurgălăi adevărați. Curând îl vom vedea aici", spuse el.

Deodată sări în sus: „Il vezi?", șoptea el, „uite-l, uite-l la ușă".

„Nu văd pe nimeni", răspunse unchiul Eberhard, „visezi frate".

„Am observat bine silueta lui pe cerul senin. Purta o șubă de lup. Acum a dispărut în ceață. Nu-l mai văd... Ba uite-l lângă căpitanul Kristoffer. Se apleacă spre foc și aruncă ceva în el".

Nu terminase încă bine aceste vorbe, când se auzi o detunătură și scânteile săreau pe cavaleri.

„Vrea să se răzbune", șoptea Lövenborg. „Nu-l auzi cum râde în întuneric? Numai să nu dea drumul ciocanului".

Sări în sus și-l trase și pe unchiul Eberhard de pe nicovală. In acelaș moment ciocanul căzu pe nicovală. Se desfăcuse un cârlig, însă Lövenborg și Eberhard simțise suflarea morții.

„Vezi, că nu mai are putere peste noi", strigă Lövenborg. Pe urmă îl chemă pe Gösta. „Ar fi bine să te duci în camerele femeilor. Să nu apară și acolo și să le sperie".

Mai târziu aflau că Lövenborg avusese dreptate, când spusese că Sintram va muri în noaptea Crăciunului. Unii ziceau că se spânzurase, alții, că un domn ursuz cu o trăsură neagră și doi cai negri venise să-l ia. Lövenborg nu era singurul care îl văzuse în noaptea aceasta. Se arătase și servitorilor dela Fors și în visurile Ulrikei.

In momentul în care Gösta părăsi fierăria, un străin veni și lăsă o scrisoare pentru maioreasă. Nimeni nu-l cunoștea pe om. scrisoarea fu pusă lângă maioreasă. Puțin mai târziu, simțindu-se mai bine, era în stare să citească scrisoarea

Era un document scris cu sânge pe hârtie neagră. Cavalerii repede l'ar fi recunoscut. Fusese scris anul trecut la fierărie. Maioreasa citea că e osândită să-și piardă moșiile, pentru că e vrăjitoare care trimite la iad suflete de bieți cavaleri. Hârtia aceasta era iscălită de Gösta Berling.

Maioreasa puse hârtia îndărăt în plic. Se gândea, că dacă acești oameni, cărora nu le făcuse de cât bine, erau în stare să creadă aceste lucruri, la ce putea ea să se aștepte de la cei neînvățați. O dorință de răzbunare s'a aprins în mintea ei. Trimise fata preotului care împreună cu tânăra contesă o căutau, după administratorul dela Högfors și notar. Voia să-și facă testamentul.

(Va urma)

La Cinema Pathé Lipscani rulează zilnic filmul tras din acest roman. Se acordă o reducere de 25 la sută cititorilor ziarului, prezentându-se titlul foiletonului cu data zilei.